

राज्याच्या जलधी क्षेत्रात एलईडी दिव्यांच्या
सहाय्याने मासेमारी करणाऱ्या नौकांवर
कडक कारवाई करणेबाबत....

महाराष्ट्र शासन

कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग

शासन परिपत्रक क्रमांक: मत्स्यवि-१११८/प्र.क्र. ७२/पदुम-१४,

मंत्रालय विस्तार, मुंबई- ४०० ०३२.

दिनांक : ०२ डिसेंबर, २०२०

- वाचा :-** १) केंद्र शासनाचे आदेश क्र. २१००१/३/२०१४-Fy(Ind), दि. १०.११.२०१७
२) राज्य शासनाची अधिसूचना क्र. मत्स्यवि-१११८/प्र.क्र. ७२/पदुम १४, दि. २७.०४.२०१८
३) शासनाचे परिपत्रक क्र. मत्स्यवि-१११८/प्र. क्र. ७२/पदुम १४, दि. १८.११.२०१९

प्रस्तावना :-

केंद्र शासनाने वाचा - १ येथील आदेशान्वये राज्याच्या सागरी जलधी क्षेत्राबाहेरील भारतीय विशाल आर्थिक क्षेत्रात ट्रॉलिंग, पर्ससीन आणि अथवा जाळी यांचा वापर करणाऱ्या यांत्रिक तसेच यंत्रचलित मासेमारी नौकांवर जनरेटर अथवा जनरेटरशिवाय चालणारी विनाशकारी मासेमारी पद्धती, ज्यात बुल व पेअरट्रॉलिंगचा समावेश आहे, तसेच पाण्याखाली/बुडीत अथवा पाण्याच्या पृष्ठभागावर तरंगते कृत्रिम दिवे/एलईडी लाईट, माशांना आकर्षित करणारे दिवे किंवा कोणतीही इतर प्रकाश उत्सर्जित करणारी कृत्रिम साधने/उपकरणे बसवणे अथवा त्याच्या कार्यान्वयास प्रतिबंध करण्यात आला आहे.

केंद्र शासनाच्या सदर आदेशाच्या अनुषंगाने राज्य शासनाने वाचा २ अन्वये महाराष्ट्र सागरी मासेमारी नियमन अधिनियम, १९८१ च्या कलम ४ च्या पोट कलम (१) द्वारे प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांचा वापर करून व कलम ४ मधील पोट कलम (२) च्या खंड (अ), (ब) आणि (क) मधील बाबी लक्षात घेऊन तसेच या कायद्याच्या कलम ३ नुसार गठित करण्यात आलेल्या सल्लागार समित्यांशी विचारविनिमय करून महाराष्ट्र राज्याच्या सागरी जलधी क्षेत्रात (१२ सागरी मैल) पाण्याच्या पृष्ठभागावर तरंगते कृत्रिम दिवे/एलईडी लाईट, माशांना आकर्षित करणारे दिवे किंवा कोणतीही इतर प्रकाश उत्सर्जित करणारी कृत्रिम साधने/उपकरणे यांचा वापर करून मासेमारी करणाऱ्या नौकांवर दि. २७.०४.२०१८ अन्वये अधिसूचना निर्गमित करून प्रतिबंध करण्यात आलेला आहे.

तसेच कृत्रिम दिवे/एलईडी लाईट, माशांना आकर्षित करणारे दिवे किंवा कोणतीही इतर प्रकाश उत्सर्जित करणारी कृत्रिम साधने/उपकरणे यांचा वापर करून मासेमारी करणाऱ्यांवर कडक कारवाई करण्याबाबत शासन परिपत्रक दि. १८.११.२०१९ अन्वये सूचना देण्यात आलेल्या आहेत.

तथापि, अद्यापि तरंगते कृत्रिम दिवे/एलईडी लाईट, माशांना आकर्षित करणारे दिवे किंवा कोणतीही इतर प्रकाश उत्सर्जित करणारी कृत्रिम साधने/उपकरणे यांचा वापर करून मोठ्या प्रमाणावर मासेमारी चालू असल्याचे निदर्शनास आले आहे.

शासन परिपत्रक -

एलईडीद्वारे मासेमारी करणाऱ्या नौकांबाबत कडक कारवाई करण्यासाठी खालीलप्रमाणे सूचना देण्यात येत आहेत.

- १) राज्याच्या सागरी जलधी क्षेत्रात सागरी गस्ती नौकेच्या माध्यमातून सागरी गस्त प्रभावीपणे घालण्यात यावी.
- २) राज्याच्या सागरी जलधी क्षेत्रात परराज्यातील मासेमारी यांत्रिक नौका व राज्यातील मासेमारी यांत्रिक नौकांद्वारे महाराष्ट्र सागरी मासेमारी नियमन अधिनियम, १९८१ या कायद्याचे उल्लंघन करणाऱ्या मासेमारी नौकांवर महाराष्ट्र सागरी मासेमारी नियमन अधिनियम, १९८१ च्या तरतुदीनुसार कडक कारवाई करावी.
- ३) जिल्हानिहाय सागरी गस्तीचा अहवाल प्रत्येक सोमवारी मा. मंत्री (मत्स्यव्यवसाय) यांच्या कार्यालयीन ई-मेल : shaikh.aslam@nic.in वर संबंधित जिल्ह्याचे सहाय्यक आयुक्त मत्स्यव्यवसाय व प्रादेशिक उपायुक्त मत्स्यव्यवसाय, मुंबई विभाग, मुंबई यांनी सादर करावा. तसेच शाश्वत मासेमारी टिकून राहण्याच्या दृष्टीने विभागामार्फत केल्या जाणा-या कार्यवाहीबाबत प्रत्येक महिन्याला प्रेस नोट तयार करून प्रसिध्द करण्यात यावी, जेणे करून कार्यवाहीबाबत सर्वांना अवगत/माहित होईल.
- ४) महाराष्ट्र सागरी मासेमारी नियमन अधिनियम, १९८१ मधील कलम १६ अन्वये अभिनिर्णय अधिकारी तथा तहसिलदार यांच्याकडे प्रतिवेदन दाखल केले जाते. सदर प्रतिवेदनाबाबत कालावधी निहाय, प्रलंबित प्रकरणांची माहिती तसेच संबंधित नौकेमार्फत या पूर्वी किती वेळा सागरी कायद्याचे उल्लंघन केलेले आहे, त्या नौकेवर या पूर्वी किती वेळा प्रतिवेदन दाखल केलेले आहे, सद्य स्थितीत त्या नौकेवर प्रतिवेदन दाखल आहे किवा कसे, किती वेळा दंड भरलेला आहे, या पूर्वी मासेमारी परवाना रद्द केलेला आहे किवा कसे, याबाबतचा तपशिल सर्व संबंधित सागरी जिल्ह्याचे सहाय्यक आयुक्त मत्स्यव्यवसाय यांनी आयुक्त (मत्स्य) कार्यालयाला सादर करावा.
- ५) एल.ई.डी. दिव्याच्या सहाय्याने मासेमारी करणाऱ्या पर्ससीन मासेमारी नौकांवरही प्राधान्याने महाराष्ट्र सागरी मासेमारी नियमन अधिनियम, १९८१ च्या कलम १७ (१) (अ) (ब) (क) व कलम १७ (३) (अ) (ब) नुसार जास्तीत जास्त शास्ती लावण्याबाबत सर्व सागरी जिल्ह्याचे सहाय्यक आयुक्त मत्स्यव्यवसाय यांनी संबंधित अभिनिर्णय अधिकारी यांचेकडे कारवाई प्रस्तावित करावी.
- ६) अभिनिर्णय अधिकारी तथा तहसिलदार यांच्याकडे दाखल प्रतिवेदनावर सुनावणी होण्यास विलंब होत असल्यास प्रादेशिक उपायुक्त मत्स्यव्यवसाय, मुंबई यांनी संबंधित जिल्ह्याचे जिल्हाधिकारी यांना पत्र द्यावे व त्याची प्रत आयुक्त कार्यालयास द्यावी व आयुक्त कार्यालयामार्फत सुध्दा सदर विषयाबाबत संबंधित जिल्हाधिकारी यांना कळविण्यात यावे.

- ७) विभागामार्फत नौकेवर केली जाणारी कार्यवाही पाहता नौका समुद्रात जात असतांना/ बंदरात उभी असतांना नौकेवर कारवाई केली जाते. अशा वेळी नौकेवर मासळी नसल्याने त्यांना खुप कमी दंडात्मक शास्ती लादत असल्याचे निदर्शनास येते. त्यामुळे नौका मासेमारी करुन बंदरात येत असताना ती पकडुन सागरी कायद्याचे उल्लंघन केलेल्या नौकेवरील मासळीचा लिलाव करुन प्रतिवेदन दाखल करण्याचे प्रमाण वाढवावे, जेणे करुन सदर नौकेस कलम १७ अंतर्गत जास्तीस जास्त शास्ती लादली जाऊ शकेल व सागरी कायद्यांतर्गत कठोर कारवाई केल्यास मच्छिमारांमध्ये वचक निर्माण होईल.
- ८) कलम १६ अन्वये अभिनिर्णय अधिकारी तथा तहसिलदार यांच्याकडे दाखल प्रतिवेदनावर सुनावणी घेऊन कलम १७ अन्वये तहसिलदार यांनी कमी दंड लादलेला असल्यास त्याची माहिती घेऊन प्रादेशिक उपायुक्त मत्स्यव्यवसाय, मुंबई यांना देण्यात यावी. याबाबत प्रादेशिक उपायुक्त मत्स्यव्यवसाय, मुंबई कार्यालयामार्फत संबंधित जिल्ह्याचे जिल्हाधिकारी यांना पत्र द्यावे.
- ९) उपरोक्त सुचनांची सर्व संबंधित अधिकाऱ्यांनी काटेकोरपणे अंमलबजावणी करावी. महाराष्ट्र सागरी मासेमारी नियमन अधिनियम, १९८१ च्या तरतुदीचे उल्लंघन करणाऱ्या मासेमारी यांत्रिक नौकांवर कारवाई करण्यास कुचराई करतील त्या संबंधित अधिकाऱ्यावर आयुक्त, मत्स्यव्यवसाय यांनी कडक कारवाई करावी.

२. सदर शासन परिपत्रक हे महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संकेतांक २०२०१२०२१३२२२६८७०१ असा आहे. सदर परिपत्रक डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

(अनूप कुमार)
प्रधान सचिव (पदुम)

प्रत,

१. आयुक्त, मत्स्यव्यवसाय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
२. जिल्हाधिकारी पालघर/ठाणे/मुंबई शहर/मुंबई उपनगर/रायगड/रत्नागिरी/सिंधुदुर्ग.
३. प्रादेशिक उपायुक्त, मत्स्यव्यवसाय, मुंबई
४. सर्व अभिनिर्णय अधिकारी तथा निवासी जिल्हाधिकारी/ तहसीलदार.
५. सहाय्यक आयुक्त, मत्स्यव्यवसाय, मुंबई शहर/ मुंबई उपनगर, ठाणे, रायगड, रत्नागिरी, सिंधुदुर्ग
६. उपसंचालक, माहिती व जनसंपर्क विभाग, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२
७. निवड नस्ती, पदुम-१४

प्रत माहितीकरिता :-

१. मा.राज्यपालांचे सचिव

२. मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव
३. मा.सर्व मंत्री / राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव / स्वीय सहाय्यक
४. मा. विरोधी पक्षनेता, विधानसभा / विधान परिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय,
विधानभवन, मुंबई
५. निवड नस्ती, पदुम-१४.